

Integraziun dad esters cun agid da l'examen dad ir cun auto: Questa finamira ha cusseglier naziunal Philippe Müller.

FOTO C. CADRUVI

Examen dad ir cun auto per rumantsch?

In politicher cumbatta las linguas estras tar ils examens teoretics

■ **(anr/vi) L'examen teoretic per ir cun auto na pon ins betg far per rumantsch. Ma tgi sa? Forsa sa mida quai in bel di. Cusseglier naziunal Philippe Müller pretenda ch'ins porschia ils examens en las quatter linguas naziunalas ed en anglais.** L'intenziun da Müller n'è sa chapescha betg da promover il rumantsch. Anzi: Al cusseglier naziunal da l'Argovia na plaschi betg che blers chantuns porschan l'examen teoretic en nov linguas. Sper tudestg, franzos, talian pon ins far l'examen per part en anglais, spagnol, protugais, serbocroat, terc u albanais.

Cumbat cunter l'inegualitad

Intgins chantuns èn londervi da sminuir questa purschida. Müller avertescha perquai en sia moziun ch'i dettia cun il temp in veritabel turissem d'examens. Ils candidats gïajan a far l'examen en quels chantuns che porschian anc la lingua gïavischada. Quai chaschunia custs administrativs. I dovria perquai ina reglamenzaziun naziunala.

I saja impurtant d'evitar l'inegualitad

giuridica, di Müller sin dumonda da l'anr. I na saja betg gist ch'ins possia far l'examen teoretic en in chantun en pli bleras linguas estras ed auters chantuns na porschian naginas linguas da l'exteriur.

Co èsi en il Grischun?

Da preschent pon ins far l'examen teoretic en il Grischun en trais linguas: tudestg, talian e franzos. Pli baud hajan ins anc purschè l'anglais, il terc e linguas da l'ex-Jugoslavia, di *Stefania Tinelli* da l'Uffizi da traffic grischun. In examen teoretic per rumantsch na hajan ins fin uss betg purschè.

Ma sche la moziun Müller pretenda examens en las linguas naziunalas, muntass quai ch'era il rumantsch vegniss en nomina. L'anr ha vulì savair da Müller, sch'el saja cunscient ch'el promovia cun sia moziun indirectamain era il rumantsch. Müller untgescha la dumonda e respunda be: I stettia liber a mintga chantun da porscher quellas linguas ch'el veglia per far ils examens. Ma i saja impurtant ch'i saja scumandà da far ils examens

en albanais, spagnol, serbocroat etc.

Curius argument

I haja in aspect integrativ da pretendere dals esters ch'els fetschian l'examen en ina lingua naziunala.

Cun il «aspect integrativ» n'è Müller dentant betg fitg consequent. I fa l'impressiun che Müller less promover sulet l'integraziun dals Albanais, dals Serbocroats e Tercs etc. Tar esters da lingua englaisa na fai betg tanta prescha cun l'integraziun. L'anglais less Müller gea lubir sco lingua d'examen.

Müller scriva en sia moziun: «Malgrà che l'anglais sco lingua d'examen n'ha numericamain nagina muntada, èsi – sut l'aspect da l'anglais tempriv en scola ed en vista al fatg ch'i sa tracta tar l'anglais d'ina lingua mundiala – prudent da recepìr l'anglais en la purschida. Uschia pon era forzas da lavur qualifitgadas, sco p. ex. informatichers da l'India, far immedait l'examen.»

Il cussegl federal ha decidì quest'emna da laschar ir la moziun en consultaziun.